

Ο Μεταπολεμικός Κόσμος

Πολυμέρης Βόγλης

Τμήμα: Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής
Ανθρωπολογίας

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

12) Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ

Η εγκαθίδρυση των κομμουνιστικών καθεστώτων στην Ανατολική Ευρώπη

- Μαζικές διώξεις και εκκαθαρίσεις διαφωνούντων
- Σχεδιασμένη οικονομία
- Βιομηχανική ανάπτυξη
- Κολλεκτιβοποίηση της αγροτικής παραγωγής

Η Ανατολική Ευρώπη στα χρόνια της οικονομικής ανάπτυξης

- Χαλάρωση της σχεδιασμένης οικονομίας
- Εκβιομηχάνιση – αστικοποίηση
- Άνοδος του βιοτικού επιπέδου (παιδεία, υγεία)
- Βελτίωση της θέσης της γυναίκας
- Μικρές κοινωνικές ανισότητες
- Κυριαρχία του κράτους και του Κομμουνιστικού Κόμματος στην κοινωνία και την οικονομία

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην Ανατολική Ευρώπη

- Οικονομική στασιμότητα στη δεκαετία του 1970
- Πτώση του βιοτικού επιπέδου (ελλείψεις τροφίμων, προβλήματα κατοικίας)
- Διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων (νομενκλατούρα)

Αιτία της κρίσης: η αδυναμία μεταρρύθμισης

- Προσκόλληση στο μοντέλο ανάπτυξης που στηριζόταν στη βαριά βιομηχανία
- Τεχνολογική υστέρηση
- Διατήρηση του μοντέλου της πλήρους απασχόλησης
- Συνεχής δανεισμός, υπερχρέωση

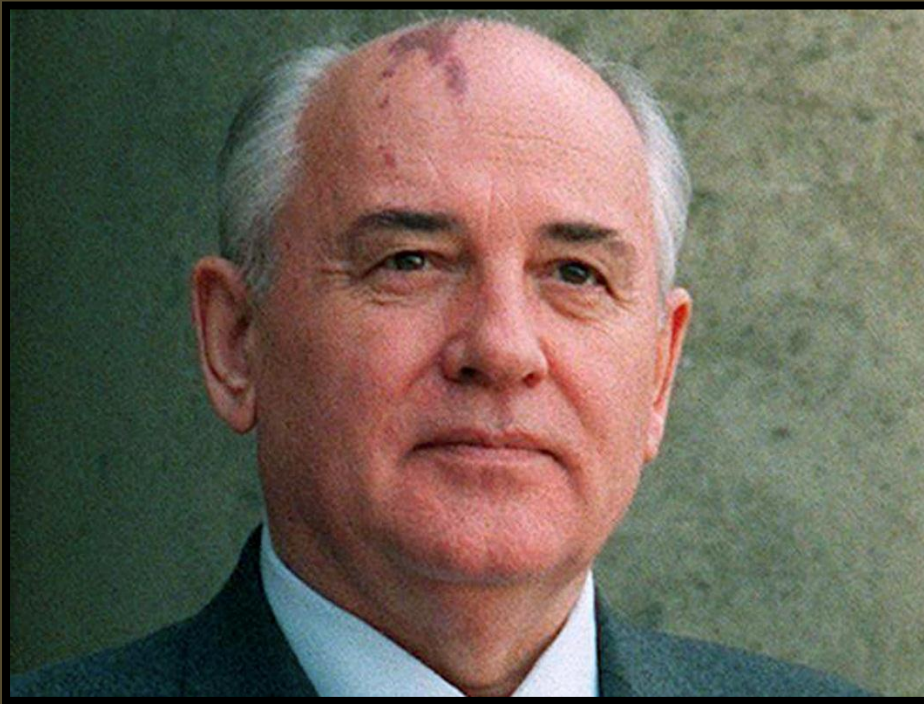
Κοινωνικές Αντιδράσεις – Πολωνία, 1980-1981

Απουσία οργανωμένης αντιπολίτευσης

- Φυγή στη Δύση
- Αναποτελεσματικότητα των διανοουμένων
- Συμπόρευση των θεσμών με το καθεστώς
- Πανίσχυροι μηχανισμοί αστυνόμευσης
- Αποδοχή του status quo της διαιρεμένης Ευρώπης

Η αδύνατη μεταρρύθμιση: Γκορμπατσώφ

- **Γκλάσνοστ**
(διαφάνεια):
περισσότερη
δημοκρατία
- **Περεστρόϊκα**
(αναδόμηση):
σταδιακή εισαγωγή
των νόμων της
αγοράς

Κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων

- Έξαρση του εθνικισμού – εμφάνιση αποσχιστικών κινημάτων στην ΕΣΣΔ
- Κύμα διαδηλώσεων στην Α. Ευρώπη
- Απόφαση της ΕΣΣΔ να μην επέμβει στρατιωτικά
- Παραίτηση των κομμουνιστικών κυβερνήσεων
- Αναίμακτη παράδοση της εξουσίας

9 Νοεμβρίου 1989: πτώση του τείχους του Βερολίνου

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Πηγές Εικόνων:

- 1) <http://www.britannica.com/topic/Solidarity>
- 2) <http://www.digitaljournal.com/image/190705>
- 3) http://msnbcmedia.msn.com/j/msnbc/components/slideshows/_production/ss-130404-gorbachev/ss-130404-gorbachev-tease.grid-6x3.jpg
- 4) http://photos.nj.com/star-ledger/2012/07/photos_rise_and_fall_of_the_be_5.html
- 5) <http://www.express.co.uk/news/history/530033/Germany-changed-collapse-Berlin-Wall-25-years>
- 6) <http://www.history.com/topics/cold-war/berlin-wall>

Το copyright έργων τρίτων ανήκει εξ ολοκλήρου στους δημιουργούς τους. Τα έργα χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο του μαθήματος αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς.